

APLICACIÓ DEL PROTOCOL DE VALORACIÓ DEL BENESTAR ANIMAL A GRANGES DE PORCS D'ENGREIX

Déborah Temple¹, Antoni Dalmau¹, Antonio Velarde¹ i Xavier Manteca²

¹IRTA. Finca Camps i Armet s/n. 17121. Monells. Girona

²Departament de Ciència Animal i dels Aliments, Facultat de Veterinària, UAB,
Cerdanyola del Vallès, 08193, Barcelona

El projecte Welfare Quality® és un projecte de recerca que es va iniciar al 2004 a la Unió Europea. Un dels objectius principals del projecte és posar a punt un sistema de valoració del benestar animal que es pugui aplicar a nivell de granges i escorxadors, i que pugui convertir-se en un sistema d'acreditació del benestar animal estandarditzat a nivell de tota Europa. En el projecte estan involucrats 44 centres de recerca de 13 països europeus i 4 de Amèrica Llatina.

Per a obtenir un sistema de valoració global en el qual es consideri els diferents aspectes del benestar animal (salut, estat emocional, capacitat d'adaptació) es va consensuar amb els diversos sectors involucrats (empresa, organitzacions de representació social, científics...) definir el benestar animal en base a 4 principis: 1) bona alimentació, 2) bon allotjament, 3) bona salut i 4) comportament apropiat. Al mateix temps, per cada un d'aquests principis es van establir una sèrie de criteris (12) que servien per definir-los. Així, per exemple, per definir una bona alimentació els dos criteris emprats serien absència de gana perllongada i absència de set. A continuació, per cada un d'aquests criteris es van validar una sèrie de paràmetres que serien els que acabarien formant part del protocol final del Welfare Quality® (Taula 1).

A l'hora de validar els paràmetres que acabarien formant part del protocol es van prioritzar les mesures basades en els animals sobre les mesures basades en el maneig i instal·lacions. Es considera que les mesures directes basades en l'animal proporcionen una valoració més exacte de l'estat de benestar d'un individu en un moment determinat del cicle de producció. Tot i així, quan no es va aconseguir validar un paràmetre per valorar un criteri a partir de mesures preses en els animals, es va optar per mesures basades en el seu ambient. Així mateix, es va decidir que en alguns casos calia complementar aquelles mesures preses en els animals amb mesures d'instal·lacions i maneig. En el cas del porcí, no es va aconseguir cap mesura vàlida a granja pel dotzè criteri: por en general. Actualment, el projecte es troba en la fase de prova del protocol final, en què s'avalua la seva fiabilitat i les seves possibles limitacions en un conjunt de

granges de porcs d'engreix. A més a més, l'aplicació del protocol proporcionarà dades preliminars sobre l'estat de benestar dels animals a diferents països de la Unió Europea. Les prevalences d'alguns paràmetres avaluats a 30 granges d'Espanya estan resumides a la Taula 2. Nou explotacions són d'Osona i es detallen els resultats a la Taula 3.

Taula 1. Principis i paràmetres avaluats pel protocol del Welfare Quality® en el cas del porcí a granja.

PRINCIPI	Criteri	Paràmetre
Bona Alimentació	Absència de gana perllongada	Condicció corporal, maneig de l'alimentació
	Absència de set perllongada	Subministrament d'aigua
Bon Allotjament	Confort a la zona de descans	Bursitis, higiene dels porcs
	Confort tèrmic	Animals tremolant, panteijant, uns damunt dels altres
		Temperatura ambiental.
Facilitat de moviment	Àrea dels corrals, densitats	
Bona Salut	Absència de lesions	Ferides al cos, coixeses
	Absència de malalties	Problemes respiratoris (tos, esternuts...)
		Problemes entèrics (prolapse rectal, diarrea...)
		Condicció de la pell Hèrnies
	Maneig d'animals malalts Criteris d'eutanàsia Rutines de neteja i desinfecció	
Absència de dolor induït pel maneig	Castració, tall de cues...	
Comportament apropiat	Expressió de comportament social	Conductes socials positives i negatives (ex. agressions)
	Expressió de altres comportaments	Conducta exploratòria, enriquiment ambiental, avaluació qualitativa
	Bona relació Humà- Animal	Por als humans

* Les caselles de color verd indiquen els paràmetres basats en l'ambient mentre que les caselles grogues contenen paràmetres basades en l'observació directe dels animals.

Taula 2. Percentatge d'animals que presentaven alguna deficiència de benestar en relació als porcs avaluats per granja (els porcs presents als corrals d'infermeria es consideren apart). Es mostren el valor mitjà de totes les granges i els valors mínims i màxims observats per granja.

Paràmetres indicadors de una deficiència de benestar	Mitjana	Min	Max	DesvEst
Condicció Corporal	0,1	0,0	1,5	0,37
Bursitis 1 (petita, no erosionada)	45,6	7,2	83,1	21,04
Bursitis 2 (gran, amb lesió sagnant o necrosada)	4,4	0,0	22,9	5,66
Entre el 20% i el 50% del cos brut de femtes	16,6	0,0	43,4	13,43
Més del 50% del cos brut de femtes	3,7	0,0	32,1	6,31
Ferides al cos	0,7	0,0	5,8	1,31
Mossegades de cues	0,9	0,0	8,1	2,02
Coixesa en què l'animal recolza lleugerament l'extremitat afectada	0,2	0,0	1,6	0,43
Coixesa en què l'animal no recolza gens l'extremitat afectada	0,2	0,0	1,8	0,45
Respiració dificultosa	0,1	0,0	0,8	0,25
Prolapse Rectal	0,0	0,0	0,0	0,00
Alguna resta de diarrea al corral	1,1	0,0	7,2	1,73
Tota la femta del corral es diarreica	0,0	0,0	1,1	0,20
Fins a 10% de la pell amb inflamacions	2,8	0,0	17,3	4,64
Més del 10% de la pell amb inflamacions	3,6	0,0	20,1	5,97
Hèrnies sagnants, necrosades o que dificulten el moviment dels animals	0,1	0,0	1,1	0,27
Percentatge d'animals involucrats en interaccions socials negatives	4,8	0,0	14,6	0,9
Animals amb pànic a la presència dins del corral de l'observador	14,0	0,0	80,0	20,0

Taula 3. Resultats de l'estudi a les 9 granges d'Osona.

Percentatge d'animals que presentaven alguna deficiència de benestar en relació al porcs avaluats per cada granja.

granja	14	17	18	21	24	26	27	28	30
baixa Condició Corporal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,5
bursitis1	61,1	66,0	70,9	70,7	83,1	52,5	40,9	58,4	50,0
bursitis2	7,0	17,1	22,9	16,1	11,1	2,0	0,0	1,7	6,5
femtes en 20-50% del cos	9,4	0,0	2,7	4,7	0,0	2,0	19,6	2,0	10,7
femtes en més de 50% del cos	0,8	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	2,7	1,0	32,1
ferides al cos	0,0	0,7	1,4	0,0	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0
cues mossegades	3,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9	0,0
coixesa en què l'animal recolza lleugerament l'extremitat afectada	0,8	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
coixesa en què l'animal no recolza l'extremitat afectada	0,0	1,4	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
respiració dificultosa	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
prolapse rectal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Alguna resta de diarrea al corral	0,0	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	10,0
Tota la femta del corral es diarreica	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fins a 10% de la pell amb inflamacions	8,7	0,8	0,7	0,9	1,1	0,0	11,0	1,0	10,9
Més del 10% de la pell amb inflamacions	10,2	0,7	15,7	14,8	1,0	0,8	1,8	0,7	0,0
Hèrnies sagnants, necrosades o que dificulten el moviment dels animals	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	0,0
Percentatge d'animals involucrats en interaccions socials negatives	4,3	3,8	5,7	6,5	2,9	3,9	4,6	3,7	6,6
Animals amb pànic a la presència dins del corral de l'observador	10,0	10,0	0,0	60,0	30,0	0,0	0,0	0,0	10,0

Assaporc continuarà col·laborant en aquest estudi a les explotacions d'Osona. Està prevista una segona sèrie d'entrevistes a les 9 explotacions Osonenques a partir del proper mes de febrer. Un cop realitzada aquesta segona sèrie d'entrevistes, es podran oferir més resultats i conclusions.